

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

- I. Założenia ogólne.
- II. Cel główny.
- III. Cele szczegółowe i zadania.
- IV. Adresaci programu.
- V. Realizatorzy programu.
- VI. Spodziewane efekty.
- VII. Termin realizacji.
- VIII. Zasady finansowanie.

I. Założenia ogólne

Obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynika z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że ... „przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą pętlę przemocy, spinającą coraz to nowe generacje pokoleń”. (J. Malinowski – 1996 r.) Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszając ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna i ekonomiczna. Wszystkie formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają. Ofiary rzadko doświadczają jednej tylko formy maltretowania. Bywa, że wykorzystywanie seksualne i przemoc fizyczna poprzedzone są przemocą psychiczną, towarzyszy temu też zaniedbanie ekonomiczne. Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny przemoc w rodzinie najczęściej

występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, biedą, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny, tj. małżonkowie, dzieci, rodzeństwo, bliskie osoby, którym ofiara się zwierza. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Również trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

II. Cel główny

Utworzenie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Juchnowiec Kościelny, uwzględniając następujące założenia:

- 1) najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary,
- 2) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara,
- 3) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- 4) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy,
- 5) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego przemoc jest nieskuteczna,
- 6) ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu,
- 7) zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, jest to jeden z objawów doznanego urazu.

III. Cele szczegółowe

Cel I. Skoordynowanie działań lokalnych podmiotów.

Zadania

1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: działalność interdyscyplinarnej grupy specjalistów reprezentujących instytucje realizujące program, wymianę informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypracowanie i monitorowanie procedur postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie.

2. Określenie kompetencji instytucji współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy.

Utworzenie lokalnej koalicji.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: jasne i przejrzyste określenie kompetencji instytucji współpracujących, określenie zasad podejmowania interwencji w sytuacji przemocy poprzez poszczególne instytucje.

3. Cykliczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: cykliczne spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, badania efektywności stosowanych procedur, instrumentów i narzędzi pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, sygnalizowanie zmian i dostarczanie niezbędnych informacji, wspieranie w działalności współpracujących ze sobą instytucji badanie i ocena zjawiska przemocy w gminie Juchnowiec Kościelny.

4. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie redukcji skutków i przyczyn powstawania zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: opracowywanie zasad postępowania w sytuacjach przemocy, w szczególnych przypadkach ofiarom przemocy, kierowanie do specjalistów działających w ramach punktu konsultacyjnego, współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele dla ofiar przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Białymstoku, dobór najkorzystniejszych metod działania w sytuacjach przemocy, określenie sposobów rozwiązywania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk, określenie sposobów szybkiej interwencji w sytuacji pojawienia się przemocy w rodzinie.

5. Powołanie Punktu Konsultacyjnego. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: organizowanie i prowadzenie działalności doradczej (prawnej i psychologicznej), prowadzenie działalności socjalnej, pedagogicznej, medycznej, pracę socjalną, aktywizację zawodową, promowanie i realizację „Niebieskie Karty” i „Niebieska Linia”.

Cel II. Podwyższenie umiejętności kadry podmiotów lokalnych.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli różnych grup zawodowych tj. pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, nauczycieli, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia,

w jaki sposób kierować – ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw), kuratorów sądowych.

Cel III. Wzmocnienie wiedzy społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Zadania

1. Przygotowanie i udostępnienie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: rozpowszechnienie biuletynów informacyjnych, broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie lokalnej społeczności, dostarczenie informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, udostępnianie informacji w sołectwach.

2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników.

Realizacja zadania nastąpi poprzez: prowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, opracowanie i realizację innowacyjnych programów szkoleniowych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy.

IV. Adresaci programu

1. Ofiary przemocy.
2. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, psychologodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).
4. Przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi).
5. Społeczeństwo.

V. Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Urząd Gminy, gminny ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, świetlice socjoterapeutyczne, szkoły, policja, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, służba zdrowia, punkt konsultacyjny, powiatowy ośrodek interwencji kryzysowej, powiatowe centrum pomocy rodzinie.

VI. Spodziewane efekty

W pierwszej fazie wprowadzania programu należy spodziewać się pozornego nasilenia przemocy w rodzinie – wzrost liczby przypadków przemocy. Na skutek nagłośnienia zjawiska i pokazania możliwości uzyskania pomocy prawdopodobnie dojdzie do ujawnienia przypadków do tej pory ukrywanych.

Kolejne spodziewane efekty programu to:

- 1) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy,
- 2) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- 3) pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem,
- 4) zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- 6) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- 7) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- 8) spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- 9) stała obecność ulotek, broszur w miejscach publicznych.

VIII. Termin realizacji

Termin realizacji programu nastąpi w okresie od dnia 01.05.2008 r. do dnia 31.12.2009r.

VIII. Zasady finansowania

1. Środki własne gminy.
2. Środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację różnych programów.
3. Środki z funduszy pomocowych.
4. Środki z funduszu alkoholowego.